

Tisti večer je prihitelo posebno dosti gostov v krčmo pri »Zlatorogu«. Pijača jim ni dišala, mrko so zrl pred-se. Tiho in mirno je bilo, govorili so malo, saj ni bilo med njimi dobrovoljnega in glasnega Jošta.

»Kdo bi si mislil? Včeraj nas je tako vabil, mi smo prišli, a njega ni!« vzdihne prvi lovec.

»Bil je dobra duša. Molitve in cerkve se ni ogibal; res, včasih je malo več pil, a ni počenjal nič nedostojnega. Veselega hlapca ima Bog rad. Da bi le res bilo! Bog mu daj dobro!« pristavi drugi

»Morebiti se je še pred smrtjo premislil in s popolnim kesom izbrisal svoje maščevalne misli. Upajmo najboljše«, spopolni še tretji. — Tudi krvavemu Lipetu ni ostala neznan Joštova smrt in ga je močno pretresla, ker od tistega časa niso nič več slišali ljudje o njem. Pravili so, da je pobegnil na Turško.

Povesti iz avstrijske zgodovine.

(Piše Al. Stroj.)

IX.

Maksimilijan I.

Seta 1490. je bival Maksimilijan v Inomostu na Tirolskem pri strijcu nadvojvodi Sigismundu, ki ga je odločil za svojega naslednika. Velikonočni ponedeljek je šel z nekaterimi lovci in služabniki na lov. Večkrat je bil že drzni vitez v veliki nevarnosti, mnogokrat se mu je nasproti valilo kamenje, ali bi ga bili skoraj podsuli plazovi, toda vselej se je srečno vrnil z lova. Isti dan pa je prišel v tako nevarnost, da se je le čudežno rešil.

Svoje spremstvo pusti Maksimilijan v dolini in se napoti sam s samostrelom na rami in opiraje se na gorjačo na strmi hrib. Dolgo že hodi. Kar ugleda majhno dolinico in notri četo divjih koz. Pa tudi divja koza, ki je bila na straži, začuti ga takoj, stegne vrat, dá znamenje drugim živalim in v silnem teku se spusti čreda čez pečine naravnost proti Maksimilijanu. Se nekaj skokov naj bi bile naredile živali in dohitele bi bile drznega lovca in ga pahnile v silen prepad. Maksimilijan spozna nevarnost, ozre se okolu sebe in z junaško srčnostjo preskoči prepad. Pred divjimi kozami je varen, toda s kraja, kamor je stopil, ne more nikamor več. Zašel je na takozvano »Martinovo steno«, ki je pred goro Solstein. Nazaj črez prepad ne more skočiti, ker je oni kraj višji, kakor svet, kjer stoji. Prvikrat v svojem življenju strepeta Maksimilijan. Zatrobi na lovski rog, pa samo odmev iz prepada mu doni na ušesa. Sedaj povzdigne roki in srčno prosi Božje pomoči. Ko se ozre zopet v dolino, prikaže se mu čudovit prizor. Ljudje sicer niso čuli njegovega lovskega rogu, a opazili so, da je na Martinovi steni lovec, da je ta nesrečni lovec — Maksimilijan. Kakor blisk se je raznesla novica po okolici in ljudstvo je hitelo pod hrib. Sedaj začuje Maksimilijan tožen glas zvona sem od Zirlske cerkve. Duhovnik v belem koretlju nese sv. mon-

štranico. Ljudstvo poklekne. Duhovnik blagoslovi nesrečnega lovca. Maksimilijan sklene roki in se izroči Bogu v varstvo. Ljudstvo pa moli za njegovo rešitev.

Zmračilo se je. Maksimilijan ni smel zatisniti očíj, ker zdrčal bi bil v grozovit prepad. Čujoč počaka družega dné. Pri sebi je imel košček kruha in nekaj sira. Kmalu je to povžil in bati se je moral tudi lakote. Drugi dan in drugo noč je bil še na Martinovi steni. Duhovniki in pobožno ljudstvo po Tirolskem so klečali po cerkvah in molili za kneza; pred Martinovo steno pa je bila množica zvestih podložnikov, ki se niso hoteli ločiti od ljubljenega vladarja.

Tretje jutro se približa. Maksimilijan truden pogleda na ljube mu plinske snežnike; zdi se mu, da jemlje za zmiraj slovo od njih. Oslabljen se ozre še jedenkrat po dragi mu Tirolski in po zvestih njenih prebivalcih; zdi se mu tudi, da jih vidi zadnjikrat. Silna utrujenost se ga poloti, že hoče zatisniti oči. Tedaj pa začuje zraven sebe glas:

»Kaj pa delate tukaj, milostljivi gospod?«

»Smrti čakam«, odgovori že na pol nezavestni Maksimilijan.

»Primate se me; z božjo pomočjo vas bom rešil!« nagovarja ga dalje neznanec. Maksimilijan odpre trudne oči in zagleda lovca poleg sebe. Misel, da mu je še mogoče rešiti se, prešine vladarja, trdno se prime svojega rešitelja, ki ga varno pelje do mesta, kjer je bil prepad ožji in je štrleča skala delala skoraj most mej obema stenama. Kmalu pripelje lovec onemoglega Maksimilijana mej množico, ki mu roke poljubuje in na kolenih hvali Boga za njegovo rešitev. Mej tem pa zgine lovec-rešitelj. Ljudstvo je menilo, da je prav angelj iz neba rešil vladarja, a Božja previdnost je poslala Maksimilijanu le vrlega lovca v pomoč. Vladar je zanj zvedel in ga iz hvaležnosti povzdignil v plemeniti stan.

Iz naše vasi.

(Piše Janko Barlé.)

XXVI.

Go je bilo živo na polju. Kaj ne bi, trebalo je spraviti poljske pridelke domov. Dnevi so postajali krajši, zjutraj se je po dolini vlačila gosta megla in tudi v zraku ni bilo več one neznosne soparice, kakoršna je bila popreje. Njive so se rumenile, dozorelo je vse. Travniki so bili že pokošeni, saj so ljudje hiteli, da spravijo mehko otavo čim preje domov. Znan je pregovor: »Kdor po Mali maši kosi, za pečjo suši.« Ej, zato je pa bilo paše. Travniki so bili polni pastirjev in živine. Ozvanjalo se je veselo pokanje z biči, ognji so goreli in pekeli se je krompir, da je bilo veselje, a našel se je tudi še vedno kakov zakasneli debeljačin (koruzin) štok. Večkrat se je oglasila pa tudi pesem, a veselo ukanje je oznanjevalo daleč na okrog plodno jesen.